

Tankar efter valet

När man granskar valresultatet blir det tydligt hur rösterna fördelas över landet. Att Sverige glidit isär, en process som pågått under en längre tid. Inte bara mellan "rika" och "fattiga", mellan vänster och höger, utan också mellan stad och landsbygd, centrum och periferi.

Lokala partier växer fram. Ofta handlar det om att rädda sjukhus, skolor, värna miljön mot exploatering m m. Mot den centrala maktens beslut. Folk går samman i en sakfråga och kan få inflytande, ibland fortlever lokalpartierna, ibland upphörde efter ett tag, men antalet lokala partier växer. På landsbygden känner man sig orättvist behandlad, man får betala mer kommunalskatt än de rikare kommunerna, men erhåller mindre service och får åka längre för att få den. Vårt land är stort och avlångt och en del hävdar att vi måste ge upp tanken på att alla ska ha lika service och möjligheter, vara lika inför lagen. Detta är en omöjlighet, hävdar man. Verkligheten ser inte sådan ut. Men den utgår från ett marknadsperspektiv och då blir det marknadskrafterna som styr och inte politiken. Se på apoteken. Avregleringen skapade nya apotek som fritt kunde etablera sig. Vi vet idag var de etablerade sig, inte i småorterna. Ska man ha vinst så krävs ett stort befolkningsunderlag och köpstarka kunder.

Sverigedemokraterna har haft en makalös framgång i valet, inte minst på landsbygden. De har ökat i 286 kommuner. Förlorare är framförallt socialdemokrater, moderater och miljöpartiet. Däremot har vänstern gjort ett bra val. Ett skäl till SD:s framgångar kan också vara att många mindre orter har tagit emot stora grupper flyktingar som tillfälligt gett orten inkomster från Migrationsverket och ökat sysselsättningen, men sedan upphört efter stipulerat antal månader. Vad händer när kommunerna inte längre får ersättning, när det råder brist på arbetstillfällen och kommunalskatten redan är hög på orten?

Både Annie Lööf och Ebba Busch Thor har sagt att valet är ett värderingsval, men de har olika utgångspunkter. Ebba Busch Thor exemplifierar det med att vi inte kan acceptera den utbredda hederskulturen och oviljan att ta i hand (mot flyktingar). Annie Lööf om bristen på medmänsklighet (generösare syn på invandring). Två helt olika utgångspunkter som borde försvåra deras samarbete i alliansen.

Jag menar att SD:s framgångar delvis beror på den centrala frågan om att människor ska känna sig sedda och behövda i hela Sverige. Om maktstrukturer som gör att marknaden driver på urbaniseringen och politiken tycks sakna redskap/ambitioner (?) att kompensera landsbygdens folk. I de ekonomiskt starka och moderatstyrda kommunerna Täby och Nacka har man till exempel varit aktiva motståndare till utjämningsmandat. Vi som lever i storstäderna är gynnade, vi måste vara beredda att både inse det och dela med oss. Om Sverige ska hålla ihop handlar det inte bara om växande löneklyftor utan om jämlika livsbetingelser, att hela befolkningen ska uppleva sig jämlika och rättvist behandlade. Bryta med perspektivet vi och dom. Det kommer att krävas mod att stå emot marknadskrafterna som bara rullar på som en naturlag. Men det är just det som politiken bör handla om, att se till hela folkets väl och ve.

En del kallar Sverigedemokraterna för ett rasistiskt parti, andra populistiskt och åter andra för ett missnöjesparti. Förmodligen finns alla tre perspektiven inom ramen för SD och deras väljare.

Claudette Skilving